

22. april 2021

Oversigt over gennemførte og planlagte initiativer til forbedring af certificeringsordningen

Siden indførslen af certificeringsordningen og BR18 har styrelsen løbende evalueret og justeret ordningen i tæt dialog med branchen. Dette notat indeholder en oversigt over de initiativer, der allerede er gennemført, samt de initiativer, der er planlagt for 2021.

Der er gennemført og planlagt initiativer, der skal:

- styrke samarbejdet med branchen
- sikre, at udbuddet af certificerede rådgivere matcher efterspørgslen
- sikre et passende dokumentations- og kontrolniveau
- sikre, at der ikke stilles unødigt høje krav til byggeriets sikkerhed
- skabe mere fleksibilitet i organiseringen af byggearbejdet og optimal brug af certificerede rådgivere
- styrke vejledningsindsatsen og kommunikationen med branchen, bygherrerne og kommunerne

Initiativer, der skal styrke samarbejdet med branchen

Certificeringsordningen er udviklet i tæt dialog med branchen. Siden indførslen af ordningen har styrelsen haft fokus på at evaluere og justere den i samarbejde med de parter i byggeriet, der er berørt af ordningen. For at sikre en fortsat bred inddragelse af alle relevante parter har styrelsen gennemført og planlagt følgende initiativer:

Gennemførte initiativer	
<i>Nedsættelse af en taskforce</i>	Taskforcen, der består af brancheorganisationer, KL og udvalgte kommuner, identificerer og prioriterer konkrete problemstillinger ved certificeringsordningen og finder løsninger herpå.
<i>Nedsættelse af tre sparringsgrupper for certificeringsorganer, certificerede brandrådgivere og statikere</i>	De tekniske sparringsgrupper, der består af certificeringsorganerne, brancheorganisationer og KL, assisterer taskforcen i evalueringen og justeringen af ordningen.

Planlagte initiativer	
<i>Nedsættelse af en sparringsgruppe for byggesagsprocessen (marts 2021)</i>	Sparringsgruppen skal udvikle løsninger på udfordringer ved byggesagsprocessen. Målet er at skabe en mere ensartet forståelse og anvendelse af reglerne samt kvalificere en evt. yderligere justering af ordningen.

Initiativer, der skal sikre, at udbuddet af certificerede rådgivere matcher efterspørgslen

På nuværende tidspunkt er der 243 certificerede brandrådgivere og 162 certificerede statikere, og det estimeres, at der er behov for ca. 250 certificerede brandrådgivere og 250 certificerede statikere.

Det har vist sig, at færre rådgivere har søgt om certificering end forventet. Kombineret med en høj aktivitet i byggeriet har det medført, at udbuddet af certificerede rådgivere ikke matcher efterspørgslen, hvilket er med til at øge priserne for en certificeret rådgiver. I takt med, at flere rådgivere certificeres og ordningen "optimeres", så et mindre antal certificerede rådgivere efterspørges, er det styrelsens forventning, at prisen vil blive en naturlig konkurrenceparameter mellem rådgiverne, som det er tilfældet med andre rådgivningsydelser.

For at øge antallet af statikere og brandrådgivere, der certificeres, og for at afhjælpe den flaskehalsproblematik, som især manglen på certificerede statikere skaber, har styrelsen gennemført og planlagt følgende initiativer:

Gennemførte initiativer	
<i>Lempelse af kravene til de rådgivere, der søger om certificering</i>	Kvalifikationskravene er sænket, så rådgivere ikke længere skal dokumentere viden om byggeloven og bygningsreglementets grundlæggende bestemmelser. Baggrunden er, at dokumentationskravet kan være svært at opfylde, og at rådgiveren gennem den øvrige dokumentation viser den fornødne viden.
<i>Forlængelse af overgangsperioden for anerkendte statikere</i>	Styrelsen har forlænget overgangsperioden, så man til og med udgangen af 2021 kan vælge at bruge en anerkendt statiker i stedet for en certificeret statiker.

Planlagte initiativer	
<i>Afdækning af barrierer, der forhindrer, at et tilstrækkeligt antal personer bliver certificeret (februar 2021)</i>	Der foretages en spørgeskemaundersøgelse, der skal skabe viden om, hvorvidt der mangler uddannelsesmuligheder inden for brand og konstruktioner, hvorfor nogle virksomheder vælger ikke at få deres medarbejdere certificeret samt hvorfor nogle ansøgere om certificering bliver afvist.
<i>Lempelse af kravene til de rådgivere, der søger om certificering (1. juli 2021)</i>	Nogle rådgivere, der har kompetencerne til at blive certificeret, bliver stadig afvist, fordi de ikke kan fremvise den tilstrækkelige dokumentation for deres kompetencer. Derfor lempes styrelsen på kravene til de projekter, som ansøgeren skal dokumentere sine kompetencer igennem.
<i>Præcisering af muligheden for at opnå et "begrænset certifikat" (1. juli 2021)</i>	Begrænsede certifikater gør det muligt for rådgivere at blive certificeret til et afgrænset område eller en bestemt opgave. F.eks. kan en virksomhed, som lever af at sætte altaner eller master op, få certificeret deres rådgivere til netop denne opgave.
<i>Præcisering af reglerne for, hvordan en certificeret rådgiver kan skifte klasse eller certificeringsorgan (1. juli 2021)</i>	Det er især for de højere klasser, at der er en mangel på certificerede brandrådgivere og statikere. Præciseringen skal gøre det nemmere og mere overskueligt for certificerede rådgivere f.eks. at opgradere sig til en højere klasse.

Initiativer, der skal sikre et passende dokumentations- og kontrolniveau

Med certificeringsordningen og BR18 er kravet til dokumentation af byggeriets sikkerhed blevet synliggjort og effektueret, og kravet til kontrol af dokumentationen er skærpet. Selvom ordningen ikke har medført en ændring af sikkerhedsniveauet i bygningsreglementet, er der sket en ændring i den måde, vi dokumenterer og kontrollerer sikkerhedsniveauet på.

Det har skabt udfordringer for især mindre byggeri og ombygninger, hvor branchen oplever en besværlig proces og en fordyrelse af byggeriet. Derudover har der været en tendens til, at certificerede rådgivere og kommuner har valgt at være på "den sikre side", hvorfor der i nogle tilfælde er krævet mere dokumentation og kontrol end nødvendigt.

For at sikre, at der ikke er et unødigt højt dokumentations- og kontrolniveau, og at byggeri ikke indplaceres i for høje klasser, har styrelsen gennemført og planlagt følgende initiativer:

Gennemførte initiativer	
<i>Præcisering af, at der for helt simpelt byggeri ikke skal udarbejdes en erklæring fra en certificeret rådgiver om, at der ikke skal tilknyttes en certificeret rådgiver</i>	Det har aldrig været hensigten, at bygherrer skal betale en certificeret rådgiver for at dokumentere, at byggeriet ikke skal have tilknyttet en certificeret rådgiver.
<i>Lempelse af krav til nogle ombygninger, så der ikke skal ansøges om byggetilladelse</i>	Der skal ikke søges om byggetilladelse (og dermed ikke tilknyttes certificeret rådgiver), hvis ombygningen: <ul style="list-style-type: none"> • ikke ændrer på, hvordan bygningen anvendes • ikke medfører en udvidelse af etagearealet • ikke ændrer konstruktionernes virkemåde • ikke ændrer forudsætningerne for de brandmæssige forhold.
<i>Præcisering af, at der ikke er krav om, at hele bygningens sikkerhedsniveau skal dokumenteres på ny ved en ombygning</i>	I de tilfælde, hvor en ombygning kræver en byggetilladelse, er det kun de forhold, der ændres, der skal opfylde kravene i BR18. For de forhold, der ikke ændres ved ombygningen, er kravene til bl.a. konstruktioner og brandsikkerhed fortsat de krav, der gjaldt på opførelsestidspunktet.
<i>Eksempler på dokumentation af brandforhold i forbindelse med ombygninger</i>	Eksemplerne, der er baseret på seks konkrete cases, viser omfanget af den dokumentation, der kræves for brandforhold i forbindelse med ombygninger.

Planlagte initiativer	
<i>Eksempler på dokumentation af byggeri i konstruktionsklasse 2 (forår 2021)</i>	Der udarbejdes konkrete eksempler, der skal vise omfanget af den krævede dokumentation.
<i>Lempelse af kravene til dokumentation ved ansøgning om byggetilladelse (1. juli 2021)</i>	Med BR18 skal kommunen kun vurdere, om indplaceringen i brand- og konstruktionsklasser er korrekt. Kommunen skal altså ikke vurdere, om byggeriet i øvrigt overholder bygningsreglementet, da det er den certificerede rådgivers ansvar. Omfanget af den dokumentation, der skal fremsendes til kommunen i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse, begrænses derfor, så der fremover kun skal fremsendes dokumentation for, hvordan byggeriet er indplaceret i klasserne.
<i>Lempelse af kontrollen af dokumentationen (1. juli 2021)</i>	Der foretages enkelte lempelser på konstruktionsområdet af de kontrolniveauer, der afgør, hvor detaljeret de forskellige dele af dokumentationen skal kontrolleres.
<i>Nærmere vurdering af kravene til dokumentation og kontrol (1. januar 2022)</i>	Med henblik på en evt. ikrafttrædelse pr. 1. januar 2022 vil styrelsen undersøge muligheden for at justere kravene til dokumentation og kontrol yderligere. Dette kræver dog en nøje vurdering, da grænsen for, hvor meget der kan lempe på reglerne, uden at sikkerhedsniveauet påvirkes, ikke må overskrides.

Initiativer, der skal sikre, at der ikke stilles unødigt høje krav til byggeriets sikkerhed

I forbindelse med ansøgning om byggetilladelse skal et byggeri placeres i en brand- og konstruktionsklasse. Jo mere komplekst, byggeriet er, og jo større konsekvensen er ved svigt af brandsikringen eller konstruktionerne, jo højere klasse skal byggeriet placeres i. Byggeri i den laveste klasse, dvs. brand- og konstruktionsklasse 1 (BK1), skal ikke have tilknyttet en certificeret rådgiver. For byggeri i brand- eller konstruktionsklasse 2, 3 og 4 er der krav om brug af certificerede rådgivere.

Meget simpelt og ufarligt byggeri er i mange tilfælde helt undtaget for indplacering i brand- og konstruktionsklasser, og her skal der heller ikke tilknyttes en certificeret rådgiver. Det gælder f.eks. for garager og carporte mv.

Mange af de frustrationer, som bygherrerne har omkring certificeringsordningen, skyldes en oplevelse af, at der er unødigt høje krav til byggeriet, f.eks. fordi det skal placeres i en klasse, hvor der er krav om tilknytning af en certificeret rådgiver. Ligeledes er der eksempler på, at et byggeri indplaceres i en for høj brand- og konstruktionsklasse, fordi der hersker tvivl om reglerne. For at sikre, at der ikke stilles unødigt høje krav til

byggeriet og for at øge branchens forståelse for reglerne, har styrelsen gennemført følgende initiativer:

Gennemførte initiativer	
<i>Udvidelse af brandklasse 1, så mere byggeri er undtaget fra krav om certificeret brandrådgiver</i>	Kravene er lempet, så det samlede byggeri på grunden kan være større end 600 m ² og forblive i BK1. Dette har især betydning for jordbrugserhvervets avls- og driftsbygninger samt rækkehuse, klyngehuse og lign.
<i>Lempelse af krav om certificeret rådgiver på en række områder</i>	Dette omfatter: <ul style="list-style-type: none"> • Midlertidig overnatning. • Opstilling af midlertidige camping- og salgsområder til flere end 150 personer. • Opstilling af skurbyer på byggepladser. • Mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan foretage teknisk sagsbehandling af pladsfordelingsplaner til forsamlingslokaler, så de ikke skal udfærdiges af certificeret brandrådgiver.
<i>Ændring af grænsen mellem brandklasse 2 og 3</i>	Der er foretaget lempelse, så et kontor eller en butik nederst i et højt etagebyggeri skal indplaceres i brandklasse 2 frem for 3.
<i>Præ-accepterede løsninger (bl.a. for etageboligbyggeri, kontorbygninger, forsamlingslokaler, butikker, hoteller, avlsbygninger, lagerbygninger, salgsområder, træbyggeri m.fl.)</i>	Der er udarbejdet en lang række af præ-accepterede løsninger, der gør, at et byggeri kan indplaceres i brandklasse 1 og 2 i stedet for 3 og 4. På denne måde skal byggeriet ikke overholde nær så mange krav, og der skal heller ikke udvikles nær så meget dokumentation, da det allerede er dokumenteret, at de præ-accepterede løsninger er tilstrækkeligt sikre.
<i>Pjecer om indplacering i klasser i forbindelse med ombygninger, tilbygninger og simpelt byggeri</i>	Pjecerne, der er målrettet ejere af enfamiliehuse, dobbelthuse, rækkehuse og sommerhuse, giver en kort og overskuelig indføring i, hvordan man skal indplacere et byggeri i en klasse, og om der skal tilknyttes en certificeret rådgiver.
<i>Eksempelsamling om ombygninger og andre forandringer af byggeriet</i>	Eksemplerne viser, hvilke ombygninger og forandringer af etageboligbyggeri, enfamiliehuse, dobbelthuse, rækkehuse og sommerhuse, der kræver byggetilladelse, og hvilke der kan udføres uden ansøgning om byggetilladelse.

Planlagte initiativer	
<i>Justering af grænsen mellem brand- og konstruktionsklasse 1 og 2 (1. juli 2021)</i>	Justeringen sikrer, at endnu mere byggeri kan placeres i brand- og konstruktionsklasse 1 og dermed udføres uden brug af certificeret rådgiver. Det gælder f.eks. mindre kontorbygninger, shelters, grillhytter, carporte og garager i forbindelse med f.eks. etageboligbebyggelse og skoler, overdækninger ved terrasser, cykelparkering mv.
<i>Lempelse af reglerne, så brandrådgiveren kan lave en "brandteknisk begrundelse" for, at byggeriet er tilstrækkeligt sikkert (1. juli 2021)</i>	For projekter i brandklasse 3 og 4 bliver det muligt for den certificerede brandrådgiver at lave en brandteknisk begrundelse for, at sikkerhedsniveauet er opfyldt, selvom byggeriet fraviger fra de præ-accepterede løsninger. På nuværende tidspunkt skal brandrådgiveren dokumentere sikkerhedsniveauet gennem beregninger og større analyser, hvis de præ-accepterede løsninger ikke følges til punkt og prikke.
<i>Undersøgelse af muligheden for at lave flere fravigelser fra præ-accepterede løsninger i brandklasse 2 (sommer 2021)</i>	Hvis der sker en for stor fravigelse fra de præ-accepterede løsninger, skal der tilknyttes en rådgiver i brandklasse 3 frem for brandklasse 2. I dag er det tilladt at lave tre mindre fravigelser, men det undersøges, om antallet af tilladte fravigelser kan hæves til f.eks. fem, uden at det går på kompromis med sikkerheden. Det vil som nu være den certificerede rådgiver, der står på mål for sikkerheden i byggeriet.

Initiativer, der skal skabe mere fleksibilitet i organiseringen af byggearbejdet og optimal brug af certificerede rådgivere

Certificeringsordningen er en stor forandring for hele byggebranchen, bygherrer og for kommunerne, og særligt rådgivere og kommuner skal finde deres plads og ansvar i de nye roller. Der hersker stadig en del usikkerhed omkring, hvordan byggeriet skal organiseres, og hvordan den certificerede rådgiver skal anvendes i forbindelse med en byggesag. Det er med til at forsinke byggesagsprocessen, sænke effektiviteten og øge prisen for en certificeret rådgiver.

For at sikre en bedre udnyttelse af den certificerede rådgiver samt en større fleksibilitet i organiseringen af byggeriet har styrelsen gennemført følgende initiativer:

Gennemførte initiativer	
<i>Mulighed for at offentliggøre oplysninger om certificerede brandrådgivere og statikere</i>	Der er indført hjemmel til, at styrelsen kan offentliggøre oplysninger om certificerede brandrådgivere og statikere i en database, og det skal gøre det nemt og overskueligt at finde en certificeret rådgiver. Oversigten kan findes på styrelsens hjemmeside: https://certificering.tbst.dk/ .
<i>Lempelse af kravene til kontrol af den certificerede rådgiver</i>	Den certificerede rådgiver bliver årligt kontrolleret, og hvert femte år skal rådgiveren re-certificeres. Den årlige kontrol i re-certificeringsåret er imidlertid afskaffet, da det giver et unødigt ressourceforbrug at skulle udføre kontrol af samme rådgiver to gange på et år.
<i>Præcisering af den certificeredes virke som udarbejdende eller kontrollerende</i>	Det er præciseret, at den certificerede rådgiver kan udarbejde dokumentationen eller kontrollere den. Før var opdelingen ikke klart afgrænset, hvorfor den certificerede rådgiver kunne have en form for dobbeltrolle som både udarbejdende og kontrollerende.
<i>Præcisering af, at den certificerede rådgiver kan uddelegere store dele af opgaverne</i>	Det er præciseret, at der kun er få dele af dokumentationen, som den certificerede rådgiver skal stå for, herunder start- og sluterklæring, dokumentation for indplacering i brand- og konstruktionsklasser samt kontrolplanen. De resterende dele af dokumentationen kan uddelegeres til andre rådgivere (der ikke behøver at være certificerede). Uanset om udarbejdelsen og kontrollen af dokumentationen er uddelegeret eller ej, er det den certificerede rådgiver, der står på mål for, at byggeriet er tilstrækkeligt sikkert.
<i>Præcisering af, hvad den certificerede rådgivers opgaver indebærer</i>	Det er bl.a. præciseret, at betegnelsen "udfærdige" indebærer, at den certificerede skal udarbejde eller kontrollere den tekniske dokumentation.

Planlagte initiativer	
<i>Eksempler på, hvordan den certificerede rådgiver kan indgå i byggeriets organisation (februar 2021).</i>	Eksemplerne skal vise, hvordan den certificerede rådgiver kan indgå i et byggeprojekt, alt efter hvordan byggesagen i øvrigt er organiseret i den eller de virksomheder, der er tilknyttet. Eksemplerne vil f.eks. vise, hvordan en almindelig rådgiver i en virksomhed kan udarbejde næsten al dokumentationen foruden de få dele af dokumentationen, som kun den certificerede rådgiver må stå for.
<i>Undersøgelse af, hvordan byggesagsprocessen kan effektiviseres (sommer 2021)</i>	Det skal undersøges, om kravene i BR18 sætter barrierer for en smidigere byggesagsbehandling, og om der f.eks. kan indføres en trinvis byggetilladelse og ibrugtagningstilladelse, så byggeriet fremskyndes.

Initiativer, der skal styrke vejledningsindsatsen og kommunikationen med branchen, bygherrerne og kommunerne

Ud over ovennævnte initiativer har styrelsen løbende udgivet ca. 3.000 siders vejledninger på brand- og konstruktionsområdet. Vejledningerne er primært af teknisk karakter, og først og fremmest målrettet rådgivere.

For at sikre den bedste effekt af de mange siders vejledninger, for at skabe mere viden om de løbende justeringer og for at styrke kommunikationen med hele byggebranchen, bygherrer, kommuner og borgere har styrelsen gennemført og planlagt følgende initiativer:

Gennemførte initiativer	
<i>Temaside om certificeringsordningen – brandogkonstruktioner.dk</i>	Temasiden rummer information om certificeringsordningen, hvornår man skal bruge en certificeret rådgiver, overblik over byggesagsbehandlingen, beskrivelser af rollerne i forbindelse med byggearbejdet, FAQ'er, information om taskforcens arbejde mv.
<i>Webinarer om certificeringsordningen</i>	I løbet af første halvår af 2021 afholder styrelsen i samarbejde med taskforcen syv webinarer, hvor et panel af fagpersoner besvarer spørgsmål fra deltagerne. Formålet med webinarerne er dels at formidle viden om certificeringsordningen fra styrelsen til deltagerne på en hurtig og fleksibel måde, og dels at give styrelsen input til problemstillinger, som branchen, bygherrerne og kommunerne oplever i forbindelse med certificeringsordningen.
<i>Løbende FAQ'er</i>	Styrelsen har pt. udarbejdet 18 FAQ'er, der kan findes på temasiden.
<i>Lavere sagsbehandlingstid på postkassehenvendelser</i>	Styrelsen får mange henvendelser fra kommuner, borgere og virksomheder. Siden september 2020 har styrelsen besvaret 578 henvendelser, hvilket er en væsentlig forbedring af sagsbehandlingstiden.

Planlagte initiativer	
<i>Nyhedsbrev (februar 2021)</i>	Gennem nyhedsbrevet vil styrelsen markedsføre de tiltag, der planlægges og gennemføres for at forbedre certificeringsordningen.
<i>Film om de processuelle trin i kommunens sagsbehandling (forår 2021)</i>	Filmene, der udarbejdes i samarbejde med KL, skal skabe indsigt i reglerne og processerne omkring byggesagsbehandlingen.
<i>Let tilgængelighed af gamle vejledninger (efterår 2021)</i>	Der arbejdes på at skabe adgang til alle tidligere udgaver af vejledninger gennem bygningsreglementet.dk. Ud over, at det skaber en generel gennemsigtighed med reglerne, bliver det nemmere løbende at kontrollere de certificerede rådgivere ud fra de projekter, som de er en del af (projekterne skal holdes op mod de regler og vejledninger, der var gældende på det tidspunkt, projekterne blev udført).
<i>Konsekvensrettelse af vejledninger (efterår 2021)</i>	Alle eksisterende vejledninger til BR18 og certificeringsbekendtgørelsen konsekvensrettes, så der sikres en overensstemmelse mellem regelgrundlaget og vejledninger samt vejledninger imellem.
<i>Vurdering af, om vejledningerne har den rette struktur (efterår 2021)</i>	Det skal overvejes, hvordan vejledningerne kan struktureres, så de har den bedste effekt.